

Jurica Polančec

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

jpolance@ffzg.hr

Morfo(no)loška složenost sekundarne imperfektivizacije u hrvatskome jeziku

Rad daje pregled najvažnijih pravila koja djeluju unutar širega procesa sekundarne imperfektivizacije (tvorbe novih nesvršenih od postojećih svršenih glagola). Pregled se većinom zasniva na podacima koji se mogu naći u postojećoj literaturi o hrvatskome jeziku, ali su te spoznaje na nekim mjestima nadopunjene. Posebno se ističu praznine u poznavanju ovoga procesa koje je potrebno popuniti u budućim istraživanjima.

Ključne riječi: *glagolski vid, sekundarna imperfektivizacija, hrvatski jezik*

1. Uvod

U ovom se radu pregledno prikazuje sekundarna imperfektivizacija, odnosno tvorba nesvršenih od svršenih glagola u hrvatskom jeziku. Izdvajaju se glavna pravila unutar tog procesa te se posebno ističu elementi koji sekundarnu imperfektivizaciju čine osobito složenom. Pod time se posebno misli na distribuciju različitih sufikasa i glasovne promjene koje ti sufiksi izazivaju.

Na početku rada prvo se daje definicija sekundarne imperfektivizacije (2. poglavlje) te se govori o elementima koji je čine kompleksnom (3. poglavlje). Nakon toga se (4. poglavlje) opisuje sustav hrvatskih sufikasa koji sudjeluju u procesu sekundarne imperfektivizacije, njihova distribucija i glasovne promjene koje izazivaju. Zatim se (5. poglavlje) daje kratki sažetak distribucije tih istih sufikasa, ali ovaj put iz perspektive glagolske vrste svršenog glagola. Rad se zaključuje (6. poglavlje) s nekoliko kratkih napomena.

2. Definicija sekundarne imperfektivizacije

Pod terminom sekundarna imperfektivizacija podrazumijeva se proces izvođenja nesvršenih glagola od postojećih svršenih. Takav se novi nesvršeni glagol naziva izvedenim ili sekundarnim imperfektivom (IPF2),¹ a odatle dolazi i naziv sekundarna im-

¹ Za razliku od primarnih ili neizvedenih imperfektiva (IPF1), npr. *imati*, *pisati*, *činiti* itd., koji nisu izvedeni od nekog svršenog glagola.

perfektivizacija. Termin sekundarna imperfektivizacija je uobičajen u stranoj slavistici (v. npr. Toops 1998, Łazorczyk 2010, Šekli 2012), a kod nas dosta rijedak (ali v. Šarić 2012). U našoj se literaturi obično unutar teme tvorbe glagola od glagola jednostavno govori o imperfektivizaciji (Barić i dr. 1997: 372, Babić 2002: 518). Terminološki gledano u terminu *sekundarna imperfektivizacija* pridjev *sekundarna* suvišan je, ali on se obično zadržava kako bi se jasno naznačila veza tog procesa sa stvaranjem sekundarnih imperfektiva (naime, svaka je imperfektivizacija povezana sa stvaranjem sekundarnih imperfektiva).²

Za definiciju sekundarne imperfektivizacije nije važno je li polazišni svršeni glagol (PF) neprefigiran (PF1) – u (1) ili prefigiran (PF2) – kao u (2).³

(1) dati (PF1) > da-**va**-ti (IPF2)

(2) **pre**-pisati (PF2) > prepis-**iva**-ti (IPF2) [IPF1 = pisati]

Neprefigirani svršeni glagoli (PF1) rijetki su u slavenskim jezicima jer je velika većina neprefigiranih glagola nesvršena (za hrvatski v. Meillet i Vaillant 1952: 272–274; usp. i Babić 2002: 527, Barić i dr. 1997: 227; za druge slavenske jezike v. Schuyt 1990: 6). U hrvatskome takvi glagoli pripadaju I. vrsti (korijenski glagoli bez sufiksa, npr. *dati* u (1)) te IV. vrsti (glagoli na *-iti*, npr. *vratiti*),⁴ po čemu se hrvatski ne razlikuje od drugih slavenskih jezika (Schuyt 1990: 59). U obje vrste svršeni glagoli čine manjinu. Šojat, Srebačić i Štefanec (2013: 89) navode tako da u I. vrsti među neprefigiranim glagolima udio PF glagola 19 % (63 nesvršena, 15 svršenih i 3 dvovidna glagola), dok je u IV. vrsti svršenih neprefigiranih glagola tek 6 %.

U pogledu značenja sekundarna imperfektivizacija kao proces ne pokazuje nekih osobitosti jer je njezina funkcija unutar sustava slavenskog vida jasno određena – izvođenje nesvršenih glagola od postojećih svršenih glagola i to bez promjene leksičkoga značenja. Stoga se pri izvođenju glagolu ne mijenja značenje, već samo vid. Po tome je sekundarna imperfektivizacija semantički puno „uredniji“ proces od perfektivizacije.⁵ Karakteristična je za sve slavenske jezike i njezina se obilježja većim dijelom ne razlikuju među različitim slavenskim jezicima (v. relevantne odjeljke u Schuyt 1990).

² Babić (1978: 44, 2002: 532–533) upotrebljava termin sekundarna imperfektivizacija u drugome značenju: njime se opisuju (rijetki) slučajevi nesvršenih glagola izvedenih imperfektivizacijskim sredstvima od već nesvršenih glagola, pri čemu nema promjene značenja (npr. *šiti* > *šivati*).

³ To je tako jer nema bitne razlike u izvođenju IPF2 glagola od jednih ili od drugih svršenih glagola: nema razlike u značenjima (u oba slučaja dobivamo IPF2 glagol istoga leksičkog značenja kao polazišni PF glagol) niti u morfološkim sredstvima (upotrebljava se isti set sufikasa). Za proces sekundarne imperfektivizacije relevantno je isključivo to da je polazišni glagol svršen, dok je derivacijska povijest tog svršenog glagola nevažna.

⁴ Podjela na glagole vrste u ovom radu navodi se prema Babić (2002: 21).

⁵ Za više o tome v. Polančec (2018: 119–120).

3. Kompleksnost sekundarne imperfektivizacije

Općenito uzevši, sekundarna je imperfektivizacija u hrvatskome izrazito složen proces zbog niza razloga, od kojih su najvažniji (usp. Čilaš Mikulić 2012: 68–69):

A) postojanje različitih IPF2 sufikasa i njihova kompleksna distribucija,⁶

B) brojne glasovne promjene koje zahvaćaju bilo zadnji suglasnik osnove bilo korijenski samoglasnik te relativno kompleksna distribucija tih glasovnih promjena.

U praksi to znači da je za pravilnu tvorbu IPF2 glagola potrebno najprije znati odabrati ispravni IPF2 sufiks, a zatim i predvidjeti koje će promjene na osnovi on izazvati.⁷

Kompleksnost pravila izvođenja IPF2 glagola jasno se vidi i iz opisa te pojave u gramatikama. Čilaš Mikulić (2012: 67–72) tako iscrpno navodi pravila za izvođenje IPF2 glagola iz dvaju gramatičkih priručnika. Barić i dr. (1997) navode 12 pravila, a Silić i Pranjković (2005) čak 26 pravila. Opis u Babićevoj *Tvorbi* zauzima gotovo 20 stranica (Babić 2002: 516–535).

Ako je već toliko poznato o sekundarnoj imperfektivizaciji, onda je potrebno razjasniti čemu uopće ovaj pregled ovdje. Prvi je razlog taj da u literaturi, barem po mojem mišljenju, znanje o tvorbi IPF2 glagola nigdje nije organizirano i predstavljeno na način koji bi bio pregledan i istovremeno nudio jasnu informaciju o tome koja su od brojnih pravila izvođenja IPF2 glagola najrelevantnija za imperfektivizaciju kao sustav. Pod relevantnošću se ovdje misli i na pravila koja su produktivnija, ali i na pravila koja obuhvaćaju veći broj glagola. Naime, postoje pravila u IPF2 tvorbi koja obuhvaćaju vrlo malo glagola i pravila koja obuhvaćaju izrazito velik broj glagola (npr. pravila o imperfektivizaciji ograničenog broja glagola I. vrste nasuprot pravilima o imperfektivizaciji vrlo brojnih glagola IV. vrste). U tom je smislu Babićeva *Tvorba* značajan iskorak iz razloga što govori o produktivnim i neproduktivnim sufiksima i na većem broju mjesta ističe koja se pravila češće ili rjeđe primjenjuju.

Međutim, za potpunije razumijevanje relevantnosti pojedinih pravila potreban je kvantitativni opis distribucije IPF2 sufikasa. Nepostojanje takva opisa drugi je razlog za nastanak ovog pregleda te se, gdje god je to bilo moguće, navode brojčani podatci koji nisu dostupni ili nisu dovoljno jasni u Babićevoj *Tvorbi*. Ti se brojčani podatci temelje na podatcima dostupnima u tvorbenoj bazi hrvatskih glagola CroDeriV (Šojat i dr. 2014).⁸ Naravno, riječ je o problemu koji se u radu ovako malog opsega ne može

⁶ Osim sufiksima IPF2 glagoli mogu se (iako rijetko) izvoditi i prijevojem (unutrašnjom tvorбом, npr. *iskopati* > *iskapati*) te supletivno (*otići* > *odlaziti*) (Barić i dr. 1997: 229; Babić 2002: 518–519). Ovdje ćemo takve iznimne slučajeve ostaviti po strani.

⁷ Ovdje se ne spominje i ključni nulti korak: potrebno je znati koji su glagoli svršeni, odnosno koji glagoli uopće dolaze u obzir kao kandidati za tvorbu IPF2 glagola. Kod neprefigiranih glagola izbor kandidata je utoliko jednostavniji što je popis svršenih glagola izrazito ograničen, kao što je već rečeno. Kod prefigiranih glagola situacija je naravno puno složenija (za više v. Polančec i dr. u tisku).

⁸ Baza je pretraživa na <http://croderiv.ffzg.hr/>. Dio informacija iz baze navodi se prema Šojat, Srebačić i Štefanec (2013).

dokraja razriješiti te će stoga kompletan i iscrpan opis brojčanih odnosa unutar tvorbe hrvatskih IPF2 glagola morati biti obrađen u zasebnim radovima.

Naposljetku, treći je razlog taj što su na nekim mjestima u literaturi prisutne praznine u razumijevanju morfonoloških i morfoloških obilježja pojedinih sufikasa (primjerice, kod statusa sufiksa *-a-* ili kod distribucije dugih sufikasa). U ovom ću radu na neke od tih praznina uputiti, ali ću njihovo sveobuhvatno razrješavanje isto tako ostaviti za neki budući rad.

Također, ovdje se smatra da je za adekvatni uvid u funkcioniranje sekundarne imperfektivizacije (u skladu s iznesenim napomenama naravno) potrebno taj proces sažeto prikazati iz dviju perspektiva: iz perspektive sufiksa i iz perspektive glagolske vrste svršenoga glagola.⁹ Nešto opširniji opis iz perspektive sufikasa daje se u sljedećem odjeljku, a nešto sažetiji iz perspektive glagolske vrste PF glagola u odjeljku nakon toga.

4. Sustav hrvatskih IPF2 sufikasa

Izvedeni nesvršeni glagoli (IPF2) u hrvatskom se jeziku mogu izvoditi nizom sufikasa. Ne postoji konsenzus oko toga o koliko je sufikasa točno riječ te različiti priručnici navode različite popise. Za potrebe ovoga rada konzultirana su tri najopširnija suvremena izvora (Barić i dr. 1997: 372–375, Babić 2002: 518, Silić i Pranjković 2005: 48–49; usp. i raspravu u Čilaš Mikulić 2012: 67–72). Prema tim izvorima nailazimo na sljedećih devet sufikasa u površinskom ostvaraju infinitivne osnove: *-i-*, *-a-*, *-va-*, *-ja-*, *-ava-*, *-java-*, *-iva-* (*-ujem*), *-jiva-* (*-jujem*) i *-ova-* (*-ujem*). Posljednje navedeni sufiks (*-ova-*) nalazimo tek kod jednoga glagola (*kupovati* < *kupiti*).¹⁰ Ostalih je osam sufikasa moguće svrstati u tri skupine, koje bi predstavljale po jedan apstraktni morfem za izvođenje IPF2 glagola (Tablica 1):¹¹ prva skupina obuhvaća relativno slabo zastupljeni i neproduktivni sufiks *-i-*, druga skupina okuplja tri „kratka“ i neproduktivna sufiksa s glasom *a*: *-a-*, *-ja-* i *-va-*,¹² a treća „duge“ i produktivne sufikse: *-ava-* i nje-

⁹ Postoji i treća perspektiva iz koje je korisno sažeto promatrati ovaj proces, a to je perspektiva glasovnih promjena. Ovdje je nećemo posebno izdvajati, već je uključena u pregled IPF2 tvorbe prema sufiksima. Sažet pregled glasovnih promjena uključenih u tvorbu IPF2 glagola daje Silić (2003), a puno korisnih uvida daje i Marković (2013) u poglavljima posvećenima relevantnim promjenama (jotacija, umetanje *-j-*, sibilizacija, prijevaj).

¹⁰ Ovdje ću zbog njegova nejasnog statusa zanemariti i jedan navodni sufiks koji navodi samo Babić (2002: 526), a to je *-iva-* s prez. *-ivam*. On se javlja kod glagola tipa *potkivati*, *osnovati* (IPF2 od *potkovati*, *osnovati*). Pitanje je može li se on svesti na neki od postojećih sufiksa, primjerice *-a-*. Bez obzira na njegov status potrebno ga je jasno razlikovati od plodnoga *-iva-* s prez. *-ujem* (*dopis-iva-ti* > *dopis-uje-m*).

¹¹ U navedenoj tablici te pri navođenju većine primjera glagoli se raščlanjuju na relevantne morfove. Prefiksi se nikad ne odvajaju. Nasuprot tome, u raščlambi se izdvajaju morf glagolske vrste i infinitivni morf kod PF glagola, npr. *ogranič-i-ti* (ali se kod glagola I. vrste ne navodi nulti morf glagolske vrste, npr. *opi-ti*), odnosno IPF2 morf i infinitivni morf kod IPF2 glagola, npr. *ogranič-ava-ti*.

¹² Glagoli s kratkim sufiksima mogu se dodatno podijeliti s obzirom na to kojem razredu V. vrste pripadaju, o čemu više kasnije.

govu jotiranu varijantu *-java-* te sufiks *-iva-* (*-ujem*) i njegovu jotiranu varijantu *-jiva-* (*-jujem*). Radi lakšega upućivanja na pojedine skupine u ostatku će se rada na drugu i treću skupinu sufikasa upućivati terminima *kratki sufiksi* odnosno *dugi sufiksi* i to bez navodnih znakova. Takvo grupiranje sufikasa nije samo utemeljeno na njihovoj sličnosti, već ima podlogu i u dijakroniji¹³ te u zakonitostima njihove distribucije. Kao što će se vidjeti, tri kratka sufiksa u velikom broju slučajeva stoje u komplementarnoj distribuciji, a to još više vrijedi za četiri duga sufiksa.

Tablica 1. Hrvatski IPF2 sufiksi svrstani u tri skupine (sufiks *-ova-* je izostavljen).

skupina	sufiks	primjer IPF2 glagola	ishodišni PF glagol
sufiks <i>-i-</i>	<i>-i-</i>	<i>donos-i-ti</i>	<i>donije-ti</i>
kratki sufiksi	<i>-a-</i> <i>-ja-</i> <i>-va-</i>	<i>pad-a-ti</i> <i>opi-ja-ti</i> <i>obu-va-ti</i>	<i>pas-ti</i> (<i>pad-ti</i>) <i>opi-ti</i> <i>obu-ti</i>
dugi sufiksi	<i>-ava-</i> <i>-java-</i> <i>-iva-</i> <i>-jiva-</i>	<i>ogranič-ava-ti</i> <i>prilagod-ava-ti</i> (<i>-d + java-</i>) <i>dopis-iva-ti</i> <i>iznajml-jiva-ti</i>	<i>ogranič-i-ti</i> <i>prilagod-i-ti</i> <i>dopis-a-ti</i> <i>iznajm-i-ti</i>

Na ovome popisu ne navodi se sufiks *-ijeva-* koji navodi Babić (2002) u vezi s IPF2 glagolima izvedenima od PF glagola na *-je-* (npr. *sagorjeti* > *sagorijevati*).¹⁴ U takvim je slučajevima bolje uzeti da je riječ o sufiksu *-va-*, koji izaziva duljenje sufiksa *-je-* u *-ije-* (*sagor-je-ti* > *sagor-ije-va-ti*). Takvu analizu nalazimo i u drugim jezičnim priručnicima (Barić i dr. 1997: 373, Silić i Pranjković 2005: 50), a prihvaćena je i ovdje.

U nastavku se donosi pregled po trima skupinama: sufiks *-i-*, zatim kratki sufiksi te naposljetku dugi sufiksi.

4.1. Sufiks *-i-*

Prva skupina obuhvaća isključivo sufiks *-i-* (Babić 2002: 519, usp. Silić i Pranjković 2005: 49). On se dodaje na mali broj glagola kretanja I. vrste (otprilike stotinjak). Oni čine vrlo ograničen skup glagola budući da su tvoreni od samo šest glagolskih korijena (GNA, LAZ, NOS, VOD, VOZ, VUK):¹⁵

(3) GNA: npr. *izgnati* > *izgon-i-ti*

(4) LAZ: npr. *naći* > *nalaz-i-ti*

¹³ Dijakronijski gledano kratki su sufiksi stariji te su naslijeđeni iz praslavenskoga, a dugi su sufiksi noviji te u slučaju hrvatskih dugih sufikasa predstavljaju relativno kasnu inovaciju (Leskien 1914: 485).

¹⁴ Isti sufiks pretpostavlja i Marković (2013: 146).

¹⁵ U primjerima se ne daje morfska raščlamba PF glagola zbog neprozirnosti odnosa između baze PF glagola i baze IPF2 glagola (usp. bilj. 11).

- (5) NOS: npr. donijeti > donos-i-ti
- (6) VOD: npr. dovesti_1 > dovod-i-ti
- (7) VOZ: npr. dovesti_2 > dovoz-i-ti
- (8) VUK: npr. dovući > dovlač-i-ti

Općenito uzevši, prefigirani glagoli sa sufiksom *-i-* rijetko su nesvršeni: svršenih je više od dvije tisuće, a nesvršenih manje od sto (Polančec i dr. u tisku). Kao primjere svršenih glagola možemo navesti *dodijeliti*, *izliječiti*, *napraviti*, *obraniti*, i dr. Među IPF2 glagolima sa sufiksom *-i-* velik je broj izrazito frekventnih glagola kao što su *dolaziti*, *donositi*, *nalaziti* i sl.

4.2. Kratki sufiksi: sufiks *-a-* i njegove varijante

Druga skupina obuhvaća sufiks *-a-* i njegove varijante *-va-* i *-ja-* (Babić 2002: 520–526).¹⁶ Upitno je je li ovdje riječ o jedinstvenu sufiksu, o čemu će se nešto kratko reći na kraju odjeljka, a prvo će se razmotriti glavne okoline u kojima se javljaju sufiksi iz ove skupine.

Možemo razlikovati četiri glavne okoline u kojima se oni javljaju, u svakoj s nekim osobitostima. Okoline prepoznajemo po tome kojoj glagolskoj vrsti pripada PF glagol (I., II., III. ili IV. vrsta).¹⁷

Prvo, IPF2 sufiks *-a-* izvodi IPF2 glagole od PF glagola I. vrste, bilo neprefigiranih, kao u primjeru (9), bilo prefigiranih, kao u (10) – (12).

- (9) pasti (pad-ti) > pad-a-ti
- (10) izreći (izrek-ti) > izric-a-ti
- (11) izabrati (izabra-ti) > izabir-a-ti
- (12) pomoći (pomog-ti) > pomag-a-ti

Za tvorbu IPF2 glagola prve vrste tipične su brojne glasovne promjene koje zahvaćaju korijenski morfem. Kod velikog broja glagola one zahvaćaju korijenski samoglasnik i završni suglasnik korijenja. Primjere vidimo u (10), gdje se korijenski samoglasnik mijenja iz *e* u *i*, a završni suglasnik sibilizira, kao i u (11), gdje se događa promjena korijenja iz *bra-* u *bir-*. Promjene su suviše brojne da bi ih se ovdje sve navodilo: sažeti pregled daje Silić (2003: 18), a opširni Babić (2002: 520–523). Nasuprot tomu, duljenje *o* > *a*, koje vidimo u (12), tipično je i za druge okoline u kojima se javljaju kratki sufiksi, a ne samo za glagole I. vrste. O tome će više riječi biti dalje u vezi s tvorbom od PF glagola IV. vrste.

¹⁶ Kao što će postati jasnije iz rasprave u nastavku, preciznije bi bilo govoriti o četirima varijantama („obično“ *a*, *-va-*, *-ja-* koje jotira te *-ja-* s umetnutim *-i-*)

¹⁷ Postoje i neke dodatne okoline o kojima ovdje neće biti riječi, već će biti predmetom zasebnog rada.

U ovoj se okolini sufiks *-a-* može ostvariti i kao *-va-* i *-ja-* ako se dodaje na bazu koja završava samoglasnikom. Pritom se glasovi *-v-* i *-j-* nazivaju umetnutim ili inter-vokalnim suglasnicima (Marković 2013: 75–78).

(13) obu-ti > obu-v-a-ti

(14) opi-ti > opi-j-a-ti

Distribucija ovih dvaju alomorfa relativno je kompleksna te je otvoreno pitanje može li se objasniti sinkronijskim pravilom. Stoga se u to pitanje neće dublje ulaziti u ovome radu (v. Marković 2013: 77 za dodatne primjere).

Drugo, IPF2 sufiks *-a-* tvori IPF2 glagole i kod većine PF glagola na *-nu-* (II. vrsta), kao u primjeru (15).

(15) vik-nu-ti > vik-a-ti

U navedenom primjeru smjer izvođenja je od PF glagola, ali to nije općeprihvaćeno u našim opisima. Tako recimo postupaju Silić i Pranjković (2005: 50), dok Babić (2002: 517)¹⁸ i Barić i dr. (1997: 228, 374) smatraju da kao ishodišni glagol treba uzeti nesvršeni član para. Oba viđenja imaju svoje argumente u koje ovdje nećemo ulaziti.

Treće, pri tvorbi IPF2 glagola od nekih PF glagola na *-je-* (III. vrsta) javlja se sufiks *-va-*, kao u (16).

(16) sagor-je-ti > sagor-ije-v-ati

Iz navedenog primjera može se vidjeti da se sufiks *-je-* dulji u *-ije-* prilikom dodavanja IPF2 sufiksa. Ovdje možemo pretpostaviti da se između jata i sufiksa *-a-* javlja umetnuto *-v-*, što se sugerira i morfskom raščlambom. Isto nalazimo i kod tvorbe od PF glagola I. i II. vrste koji imaju *-je-* kao dio korijena, kao u (17) i (18).

(17) dospje-ti > dospije-v-ati (PF glagol = I. vrsta)

(18) nadje-nu-ti > nadije-v-a-ti (PF glagol = II. vrsta)

Drugim riječima, u svim ovim trima slučajevima pri dodavanju kratkoga sufiksa *-a-* jat se dulji, a između sufiksa i jata dolazi umetnuto *-v-*.

Međutim, ne ponašaju se svi glagoli III. vrste kao par *sagorjeti ~ sagorijevati* u (16). U nekim slučajevima nailazimo i na zamjenu sufiksa *-je-* sufiksima *-a-* i *-ja-*, kao u (19) i (20).

(19) izgor-je-ti > izgar-a-ti

(20) predvid-je-ti > (predvid-ja-ti) > predviđ-a-ti

¹⁸ Babić nije posve dosljedan u tom smislu (v. Babić 2002: 523–524).

Promjene koje vidimo kod ovih glagola – duljenje $o > a$ u prvom primjeru i jotacija u drugom – karakteristični su za četvrtu okolinu u kojoj se javljaju kratki sufiksi, pa ćemo o tim promjenama više reći u nastavku.

Četvrto, kratki IPF2 sufiksi izvide IPF2 glagole od prefigiranih i neprefigiranih PF glagola IV. vrste (tj. glagola na *-iti*) tako što dolazi do zamjene sufiksa *-i-* sufiksom *-a-* ili njegovom varijantom *-ja-* (Babić 2002: 524–526). Najjednostavniji primjer s varijantom *-a-* možemo vidjeti u (21).

(21) lup-i-ti > lup-a-ti

U primjerima (22) – (24) isti se sufiks javlja kao *-ja-*, ali za razliku od prethodnih primjera varijante *-ja-* ovdje *-j-* nije umetnuto između dva samoglasnika, već jotira korijenski suglasnik. Stoga se čini korisno jasno razlikovati *-ja-* koje jotira od *-ja-* s umetnutim *-j-* (usp. bilj. 16).

(22) jav-i-ti > javl-ja-ti

(23) zamisl-i-ti (> zamisl-ja-ti) > zamišljati

(24) plat-i-ti (> plat-ja-ti) > plaćati

Distribucija varijanti *-a-* i *-ja-* relativno je pravilna i ovisi o završnome suglasniku korijena. Tako se neće jotirati suglasnici *b, c, j, lj, m, p, r, š, ž*, dok su jotacijom zahvaćeni *d, n, t, v, z* (Babić 2002: 524).¹⁹ Nije istraženo vrijede li ista distribucijska pravila i za glagole III. vrste – za imperfektivizaciju kratkim sufiksom bez jotacije, usp. primjer (19), a s jotacijom primjer (20).

Obje varijante (*-a-* i *-ja-*) izazivaju kod glagola s korijenskim *o* kvantitativno-kvalitativni prijevoj, odnosno korijensko *o* prelazi u *a*.²⁰ Prijevoj vidimo u (25) kod glagola bez jotacije te u (26) kod glagola s jotacijom.

(25) prelom-i-ti > prelam-a-ti

(26) rod-i-ti (> rad-ja-ti) > rađati

Istu smo promjenu vidjeli i ranije u primjeru (12) kod glagola I. vrste (*pomoći ~ pomagati*) te u primjeru (19) kod glagola III. vrste (*izgorjeti ~ izgarati*).²¹ U svim tim primjerima osim promjene kvalitete (promjena samoglasnika) dolazi i do promje-

¹⁹ Babić propušta spomenuti suglasnik *l*, koji kako vidimo u primjeru (23) pripada suglasnicima koji se jotiraju. Od glagola na *-liti* po svemu sudeći jedino se PF glagoli od korijena MISL imperfektiviziraju kratkim sufiksom.

²⁰ V. Marković (2013: 173–175). Babić navedenu pojavu naziva alomorfizacijom osnove (Babić 2002: 518). Za kratko povijesno objašnjenje vidi Meillet i Vaillant (1965: 193–194, 300–301) i Matasović (2008: 128–129, 278). Kod glagola s dvosložnim korijenom (npr. GOVOR), prijevoj zahvaća samo drugi samoglasnik (*nagovoriti > nagovarati*).

²¹ Čini se da je promjena zabilježena i u II. vrsti, npr. kod para *pironuti > prijanjati*.

ne kvalitete, odnosno duljenja (*prelòmiti* ~ *prelámati*, *ròditi* ~ *ráđati*). U vezi s tim korisno je primijetiti da do duljenja u prisutnosti kratkih IPF2 sufikasa dolazi i kod ostalih kratkih korijenskih samoglasnika. U slučaju kada je taj korijenski samoglasnik nekadašnji jat, to je duljenje odraženo i pravopisno, kao što smo vidjeli u primjerima (16) – (18), dok u ostalim slučajevima nema pravopisne razlike, npr. kod para *prèdvidjeti* ~ *predvíđati* iz primjera (20).²² Nije jasno ponašaju li se kratki sufiksi na isti takav način u svim primjerima tvorbe IPF2 glagola. Ako bi odgovor bio potvrđan, to bi upućivalo na to da je u svim tim primjerima riječ o jedinstvenome sufiksu s trima (ili četirima) alomorfima, čije je ključno obilježje to što izaziva duljenje prethodnoga samoglasnika (usp. Silić 2003: 19).²³

Jedan element koji se tiče kratkih sufikasa koji nismo razmotrili jest pripadnost glagolskoj vrsti izvedenog (IPF2) glagola s infinitivom na *-ati*. Naime, poznato je da glagoli s infinitivom na *-ati* mogu pripadati četirima prezentskim razredima (*-ati/-im*, *-ati/-em*, *-ati/-jem*, *-ati/-am*). O tome u našoj literaturi nema preglednih informacija, ali se iz iscrpna pregleda glagolskih vrsta koji daje Akademijin pregled morfologije (Težak i Babić 2007: 522–528) mogu izlučiti informacije da IPF2 glagoli pripadaju paradigmama s prezentom na *-em*, *-jem* i *-am*.²⁴ Isto naravno možemo zaključiti i pregledom primjera iz ovog odjeljka, među kojima nalazimo IPF2 glagole svih triju navedenih prezentskih razreda. Neke od tih ranijih primjera ponavljam kao primjere (27) – (29).

(27) izabrati > izabirati (izabirem) [= primjer (11), prez. na *-em*]

(28) pomoći > pomagati (pomažem) [= primjer (12), prez. na *-jem*]

(29) prelomiti > prelamati (prelamam) [= primjer (25), prez. na *-am*]

Od nabrojenih tipova najfrekventniji su naravno IPF2 glagoli s prezentom na *-am*, što je posljedica činjenice da su glagoli toga razreda općenito mnogo frekventniji od ostalih razreda V. vrste (usp. Težak i Babić 2007: 527).

4.3. Dugi sufiksi: *-ava-*, *-iva-*, *-java-*, *-jiva-*

Prethodne dvije skupine IPF2 sufikasa smatraju se neplodnima. Nasuprot njima treća skupina obuhvaća četiri plodna sufiksa: *-ava-*, *-iva-*, *-java-*, *-jiva-*. Njihova se plodnost odnosi ponajprije na tvorbu od glagola IV. i V. vrste, dok su kod imperfektivizacije glagola I., II. i III. vrste dugi sufiksi puno slabije zastupljeni od prethodne dvi-

²² Ovaj je uvid preuzet iz Marković (2013: 176–178), koji na str. 176 navodi još neke primjere duljenja pri sekundarnoj imperfektivizaciji koji nisu signalizirani pravopisom (*smíšliti* > *smíšljati*, *stíšnuti* > *stíškati*, *nàgristi* > *nàgrízati*).

²³ Usporedba sa sufiksom *-a-* kojim se izvode glagoli od imenica i pridjeva ovdje ne pomaže jer po svemu sudeći taj sufiks nema utjecaja na naglasna obilježja izvedenice (usp. Babić 2002: 504–506, 511–512).

²⁴ Ista se informacija može saznati i iz radova posvećenih praslavenskom (npr. Šekli 2012).

je skupine sufikasa (Babić 2002: 526). Stoga se rasprava u nastavku odnosi isključivo na tvorbu od glagola IV. i V. vrste, dok će se o tvorbi od PF glagola ostalih vrsta nešto malo reći na samom kraju odjeljka.

Navedena se četiri sufiksa mogu smatrati varijantama jednog sufiksa jer se njihova raspodjela (distribucija) upravlja dvama pravilima koje opisuje Babić (2002: 527–531).²⁵ Prema prvom pravilu IPF2 glagol dobiva varijantu *-(j)ava-* ako PF glagol ima kratki naglasak ili varijantu *-(j)iva-* ako PF glagol ima dugi naglasak. Dakle, distribucija ovisi o duljini naglasaka osnovnoga PF glagola. Prema drugom pravilu određuje se hoće li glagol imati jotirani ili nejotirani oblik pojedine varijante. Izbor jotiranog i nejotiranog oblika ovisi o fonemu kojim završava osnova, a dodatno je ograničen glagolskom vrstom PF glagola. Kako je drugo pravilo nešto složenije, o njemu ću više reći dalje u tekstu. Prije toga ćemo pregledno prikazati distribuciju četiriju varijanti s obzirom na to pripada li PF glagol IV. ili V. glagolskoj vrsti (Tablica 2). U tablici se bilježi i naglasak PF glagola (naglasak IPF2 glagola je posve predvidljiv: *-ávati / -ívatí*).

Tablica 2. Distribucija dugih sufikasa prema glagolskoj vrsti PF glagola.

sufiks	PF glagol: IV. vrsta (-i-)	PF glagol: V. vrsta (-a-)	napomena
-ava-	ogranič-i-ti > ogranič-ava-ti	zatrp-a-ti > zatrp-ava-ti	u načelu PF glagoli s kratkim naglaskom
-java-	prilagòd-i-ti (> ...d-java-ti) > prilagòd-ava-ti	nema	
-iva-	dobác-i-ti > dobac-iva-ti	dopís-a-ti > dopis-iva-ti	u načelu PF glagoli s dugim naglaskom
-jiva-	iznájm-i-ti > iznajml-jivati-ti	samo 1 primjer: uspáv-a-ti > uspavl-jiva-ti	

Pravilo o izboru varijante *-(j)ava-* ili varijante *-(j)iva-* prema duljini korijenskoga sloga ima brojne iznimke, o kojima detaljno govori Babić (2002: 528–529), a dodatno ih opisuju i Kuna i Mikić (2009). Neke primjere vidimo u (30) i (31). Istovremeno nalazimo i velik broj dvostrukih oblika, kao u (32). Dvostruki oblici opširno se opisuju u Polančec (u tisku).

(30) izráziti > izražavati [sufiks *-java-* unatoč dugom korijenskom samoglasniku]

(31) odlèditi > odleđivati [sufiks *-jiva-* unatoč kratkom korijenskom samoglasniku]

(32) oznáčiti > označivati, označavati [prvi je oblik u skladu s pravilom]

Vratimo se sada na pravilo o izboru jotirane varijante. Kao što vidimo, od glagola IV. vrste moguće je tvoriti glagole sa svim četirima varijantama. Izbor između jotiranog i nejotiranog oblika relativno je jednostavan u većini slučajeva: jotirani oblik do-

²⁵ Babić navedena četiri sufiksa promatra kao odvojene sufikse. Šojat, Srebačić i Štefanec (2013: 82) smatraju da je riječ o dvama sufiksima, odnosno sufikse koji se razlikuju samo u početnom / promatraju kao alomorfe.

bivaju PF glagoli na nepalatal (npr. *prilagoditi*, *iznajmiti*), a nejotirani glagoli na palatal i c (*ograničiti*, *dobaciti*).²⁶

Kod glagola V. vrste (*zatrpati*, *dopisati*) izbor jotirane varijante u načelu nije moguć. Babić tu informaciju eksplicitno navodi za sufiks *-java-*, budući da su pravilima za njegovu distribuciju obuhvaćeni samo glagoli IV. vrste (2002: 527). Što se tiče sufiksa *-jiva-* Babić navodi da se kod IPF2 glagola od PF glagola V. vrste pojavljuje samo kod osnova na *d* i *v*, kao primjeri navode se glagoli *doziđivati*, *nadvlađivati* i *uspavljivati* (Babić 2002: 528). Nekoliko je problema s tako postavljenim pravilom. Kao, prvo, provjerom u bazi CroDeriV pokazuje se da je glagol *uspavljivati* jedini primjer s osnovom na *v*,²⁷ dok primjeri s osnovom na *d* dolaze od samo dva korijena (izvedenice od *zidati* i *vladati*, npr. *doziđivati* ili *nadvlađivati*). S glagolima na *d* dodatan je problem taj što su IPF2 glagoli poput *doziđivati* i *nadvlađivati* danas manje-više nestali iz upotrebe u korist IPF2 glagola *dozidavati* i *nadvladavati*.²⁸ To znači da u suvremenom jeziku postoji jedan jedini primjer PF glagola V. vrste koji izvodi IPF2 glagol jotiranim sufiksom (*uspavati* ~ *uspavljivati*).

Sažeto rečeno, jotirani alomorfi javljaju se samo ako je polazišni PF glagol na *-iti*. Nasuprot tome, polazišni PF glagoli na *-ati* nikada ne dolaze s jotiranim oblicima (uz iznimku glagola *uspavljivati*).²⁹

Dosad formulirana pravila temeljila su se na građi PF glagola IV. i V. vrste. Međutim, dugi sufiksi sudjeluju u tvorbi IPF2 glagola i od PF glagola drugih vrsta, kao što vidimo u (33) – (35).

(33) izbjeći (izbjeg-ti) > izbjeg-avati [I. vrsta]

(34) smrž-nu-ti > smrž-ava-ti [II. vrsta]

(35) izbljéd-je-ti (> izbljed-jiva-ti) > izbljéd-iva-ti [III. vrsta]

²⁶ Činjenica da se nejotirane varijante javljaju samo s palatalima govori u prilog alternativnoj analizi koju predlaže Marković (2013: 147, 149). Prema toj analizi kod IPF2 glagola izvedenih od PF glagola IV. vrste uvijek se javlja jotirana varijanta, a završni palatal nastaje jotacijom (*ograničavati* od *ogranič-java-ti*, a ne od *ogranič-ava-ti*). Palatal koji vidimo kod PF glagola rezultat je pak palatalizacije (*ograničiti* od *ogranič-i-ti*) (Marković 2013: 108). Problem su za ovu analizu primjeri sa *c* poput *dobacivati*. Međutim takvih primjera nema puno i svi pripadaju istom korijenu (BAC), a zanimljivo je primijetiti da im je i PF oblik izniman (*-baciti*) po tome što izostaje palatalizacija. Isto tako, problem predstavljaju i ne tako malobrojni primjeri jotiranih sufikasa kod glagola na *m* (npr. *pošumiti* > *pošumljavati*), na *st* (*iskoristiti* > *iskorištavati*) te *s* (*oglasiti* > *oglašivati*), o čemu se detaljno raspravlja u Srebačić (2014).

²⁷ Glagola na *-vljivati* ima stotinjak, ali svima osim glagolu *uspavljivati* ishodišni PF glagol završava na *-iti*.

²⁸ Isto vrijedi i za sve druge izvedenice poput *zazidavati*, *savladavati*, *prevladavati* itd. (umjesto *zaziđavati*, *savlađivati*, *prevlađivati*), što je relativno lako provjeriti u korpusima suvremenog hrvatskog jezika (Riznica, Hrvatski nacionalni korpus, korpus *hrWaC*). Iako dolazi od korijena VLAD, ovamo ne pripada inače dobro posvjedočeni glagol *povlađivati*, koji je izveden od danas nestalog glagola *povladiti* 'odobriti, pohvaliti' (ARj, s. v. *povladiti*, *povlađivati*).

²⁹ Na ovako formulirano pravilo ne nailazi se nigdje osim u Silić i Pranjković (2005: 48), koji zamjećuju to da se i jotirajuće *-ja-* (v. prethodni odjeljak) javlja isključivo kod IPF2 glagola tvorenih od PF glagola IV. vrste (tj. na *-i-ti*), što znači da je jotiranje osnove pri tvorbi IPF2 glagola pojava koja zahvaća isključivo PF glagole IV. vrste.

Nejasno je u kojoj mjeri ovi malobrojni glagoli slijede pravila o distribuciji četiriju varijanti dugog sufiksa. U (33) – (35) vidimo da se slijedi pravilo o duljini korijenskoga samoglasnika, iako ima i protuprimjera, od kojih neke vidimo u (36) i (37).

(36) proživ-je-ti > proživljavati [mimo pravila: proživjeti]

(37) usmrd-je-ti (> usmrd-jiva-ti) > usmrd-iva-ti [mimo pravila: usmrdjeti]

Također nije do kraja jasno koliki se udio IPF2 glagola od PF glagola I., II i III. vrste tvori kratkim sufiksima, a koliki dugim sufiksima. To će pitanje u budućnosti biti potrebno detaljnije istražiti.

5. Distribucija triju skupina IPF2 sufikasa iz perspektive glagolske vrste PF glagola

Distribucija navedenih triju skupina sufikasa izrazito je složena, kao što je upravo izloženo, te će biti korisno sažeti ih još jednom, ali ovdje iz perspektive glagolske vrste PF glagola. Pravila su brojna i kompleksna te je iz njih praktički nemoguće izlučiti pravila za čiju je primjenu dovoljno promatrati isključivo infinitivni oblik. Neka smo od pravila već spomenuli u ranijim odjeljcima, a ovdje ćemo ih još jednom ponoviti, te ćemo navesti još neka, dosad nespomenuta pravila.

Prvo, PF glagoli bez tematskog sufiksa (I. vrsta), čini se, velikom većinom tvore IPF2 glagole sufiksom *-a-*, s varijantama *-va-* i *-ja-*, ali tvorbu IPF2 oblika prate brojne promjene u korijenu, zbog čega pravilo nije praktično upotrebljivo. Sufiks *-i-* zabilježen je isključivo kod glagola ove vrste; to su većinom glagoli kretanja. Spomenuli smo i neke primjere tvorbe dugim sufiksom (*izbjeći* > *izbjegavati*), a više primjera daje Babić (2002: 529–530). Točni brojčani odnosi između različitih IPF2 sufikasa tek se trebaju utvrditi.

PF glagoli na *-nu-* (II. vrsta) tvore velikom većinom IPF2 glagole sufiksom *-a-* (*viknuti* > *vikati*). U ranijem pregledu zanemarili smo primjere koji sadrže različite glasovne promjene (*plju-nu-ti* > *plju-va-ti*, *mak-nu-ti* > *mic-a-ti*), o čemu v. više u Babić (2002: 517). Kod glagola II. vrste može naići i na primjere IPF2 tvorene dugim sufiksima (*smrznuti* > *smrzavati*) (Babić 2002: 530), pri čemu se čini da je u većini takvih slučajeva riječ o prefigiranim glagolima (baš kao *s-mrz-nu-ti*).

PF glagoli na *-je-* (III. vrsta) općenito su malobrojni,³⁰ ali su heterogeni u smislu IPF2 tvorbe (Babić 2002: 524, 531). Tri su slučaja:

A. IPF2 glagol se može tvoriti dodavanjem *-v-a-* pri čemu se sufiks *-je-* ne uklanja, već se dulji u *-ije-* (*sagorjeti* > *sagorijevati*).

B. IPF2 glagol se tvori dodavanjem *-a-* ili *-ja-* po pravilima koja vrijede za IV. vrstu,³¹ pri čemu sufiks *-je-* ispada (*izgorjeti* > *izgarati*, *predvidjeti* > *predviđati*).

³⁰ Težak i Babić navode ukupnu brojku od 60-ak osnovnih i 200-tinjak složenih glagola ove vrste, dakle i svršenih i nesvršenih (2007: 521). Baza CroDeriV navodi 300-tinjak takvih glagola.

³¹ To vjerojatno nije slučajno budući da se glagoli III. i IV. vrste razlikuju samo u infinitivnoj osnovi, a prezentska im je identična. Isto tako, u razgovornom su jeziku mnogi, ako ne i svi glagoli III. vrste prešli u IV. vrstu (*izgoriti* umj. standardnoga *izgorjeti*).

C. IPF2 glagol se može tvoriti i dodavanjem dugih sufikasa više-manje prema pravilima koja vrijede za glagole IV. vrste (*izbljediti* > *izbljeđivati*, *usmrđeti* > *usmrđivati*), pri čemu sufixs -je- također ispada.

PF glagoli na -i- (IV. vrsta) također su heterogeni te mogu tvoriti IPF2 glagole i dugim i kratkim sufixsima, ali se čini da je distribucija tih dviju skupina sufikasa dijelom pravilna. Pravilo koje se predlaže u nastavku tek će trebati provjeriti na većem broju glagola.

Neprefigirani PF glagoli IV. vrste uglavnom se imperfektiviziraju kratkim sufixsima (*lupiti* > *lupati*), osim ako nisu denominativni, u kojem slučaju dolaze s dugim sufixsom (*kazna* >> *kazniti* > *kažnjavati*, *spas* >> *spasiti* > *spašavati*).³² Kao što je već isticano, velika je većina PF glagola IV. vrste prefigirana, a neprefigirani glagoli kao *lupiti* i *kazniti* predstavljaju manjinu.³³

Prefigirani glagoli na -i- dolaze isto tako s objema skupinama sufikasa (*zamisliti* > *zamišljati*, *dobaciti* > *dobacivati*), samo što je njihova distribucija najvjerojatnije određena korijenom (npr. glagoli od korijena MISL imperfektiviziraju se kratkim sufixsom, a glagoli od BAC dugim sufixsom). Međutim, nije poznato koliko se glagola imperfektivizira kratkim, a koliko dugim sufixsima. Podrobniji opis imperfektivizacije prefigiranih PF glagola IV. vrste posebno je važan jer je riječ o skupini glagola koji čine oko petine svih glagola u hrvatskome jeziku.

PF glagoli na -a- (V. vrsta)³⁴ imperfektiviziraju se dugim sufixsima, kao što se opširno iznijelo ranije u tekstu, uz donekle pravilnu distribuciju tih sufikasa. Ipak, ostaju neka otvorena pitanja, pri čemu je bitno istaknuti da je detaljniji opis imperfektivizacije kod PF glagola V. vrste isto tako vrlo važan jer oni čine oko 13 posto svih hrvatskih glagola te zajedno s prefigiranim PF glagolima IV. vrste obuhvaćaju oko trećine hrvatskoga glagolskog leksikona.

Napomenimo još ovdje da su PF glagoli V. vrste od korijenâ KOP, KOPČ i MOT specifični po tome što mogu tvoriti IPF2 glagole i prijevojem (*iskopati* > *iskapati*, *iskopčati* > *iskapčati*, *premotati* > *prematati*), a ne samo dugim sufixsima (*iskopavati*, *iskopčavati*, *premotavati*) (Polančec i Kolaković 2021, usp. Babić 2002: 519).

6. Zaključno

U ovome radu pregledno su izložena najvažnija pravila za izvođenje IPF2 glagola u hrvatskome jeziku. Istaknute su glavne tendencije u pravilima, znatna odstupanja od tih tendencija, kao i primjeri konkurencije među različitim pravilima. Pregled je polazio od sufikasa te od glagolske vrste PF glagola. Kao što se može vidjeti, čak i

³² Jedna iznimka na koju se naišlo jest par *lišiti* > *lišavati* (glagol *lišiti* po svemu sudeći nije denominativan).

³³ Glagola poput *lupiti*, dakle onih koji pripadaju IV. vrsti i koji tvore IPF2 kratkim sufixsom ima u hrvatskom jeziku tek dvadesetak (Šojat, Srebačić i Štefanec 2013: 89).

³⁴ Ti su glagoli praktički beziznimno prefigirani. Neprefigirani PF glagoli na -ati nikada se ne spominju u literaturi i iznimno su rijetki; među tim malobrojnim primjerima nalazimo glagole poput *fulati*, *kazati*, *krepati*, *lipsati*, *malaksati*, *stasati* i još neke.

ovako sažeta i pročišćena pravila toliko su kompleksna da je njihova praktična uporabljivost upitna (usp. Čilaš Mikulić 2012: 68–69).

Unatoč vrlo bogatoj literaturi koja je citirana u radu pokazalo se da u opisu sekundarne imperfektivizacije u hrvatskome i dalje postoje brojna otvorena pitanja i da su u ovome području potrebna daljnja istraživanja.

Literatura

ARj = *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*. I–XXIII, JAZU: Zagreb. 1881.–1976.

Babić, Stjepan. 1978. „Iterativizacija i srodne pojave u tvorbi glagola.“ *Filologija* 8: 37–48.

Babić, Stjepan. 2002. *Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku*. 3. poboljšano izd. Zagreb: HAZU, Nakladni zavod Globus.

Barić, Eugenija, Mijo Lončarić, Dragica Malić, Slavko Pavešić, Mirko Peti, Vesna Zečević i Marija Znika. 1997. *Hrvatska gramatika*. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga.

Čilaš Mikulić, Marica. 2012. *Glagolski vid u hrvatskome kao drugome i stranome jeziku*. Doktorski rad. Zagreb: Filozofski fakultet.

Kuna, Branko i Ana Mikić. 2009. „Sinonim(ič)nost i uporaba glagola na -avati/-ivati.“ *Croatica* 3 [33] (3 [53]): 33–50.

Łazarczyk, Agnieszka A. 2010. *Decomposing Slavic aspect: the role of aspectual morphology in Polish and other Slavic languages*. Doktorski rad. Los Angeles: University of Southern California.

Leskien, August. 1914. *Grammatik der serbo-kroatischen Sprache. Teil 1: Lautlehre, Stammbildung, Formenlehre*. Heidelberg: Carl Winters Universitätsbuchhandlung.

Marković, Ivan. 2012. *Uvod u jezičnu morfologiju*. Zagreb: Disput.

Marković, Ivan. 2013. *Hrvatska morfonologija*. Zagreb: Disput.

Matasović, Ranko. 2008. *Poredbenopovijesna gramatika hrvatskoga jezika*. Zagreb: Matica hrvatska.

Meillet, Antoine i André Vaillant. 1952. *Grammaire de la langue serbo-croate*. 2e éd. revue. Paris: Librairie ancienne Honore Champion.

Meillet, Antoine i André Vaillant. 1965. *Le Slave commun*. 2e éd. rev. et augm. Paris: Champion.

Polančec, Jurica i Zrinka Kolaković. 2021. „Competing Secondary Imperfectives in Croatian: A Corpus Study.“ Izlaganje s 14th European Conference on Formal Description of Slavic Languages (FDSL 14): Workshop on Secondary Imperfectives, Leipzig.

Polančec, Jurica. 2018. „Osamostaljeni izvedeni nesvršeni glagoli u hrvatskom jeziku.“ *Suvremena lingvistika* 44 (85): 113–138.

Polančec, Jurica. U tisku. „Competing secondary imperfectives in Croatian – with historical and comparative notes.“ U: *The Slavic Verb: Comparative, Diachronic and Typological Perspectives*. Uredili Dekker, Simeon i Jaap Kamphuis. Leiden: Brill.

Polančec, Jurica, Vanja Štefanec, Matea Filko i Krešimir Šojat. U tisku. „Predvidljivost glagolskog vida prefigiranog glagola.“

Schuyt, Roel. 1990. *The morphology of Slavic verbal aspect: a descriptive and historical study*. Amsterdam: Rodopi.

- Silić, Josip i Ivo Pranjković. 2005. *Gramatika hrvatskoga jezika: za gimnazije i visoka učilišta*. Zagreb: Školska knjiga.
- Silić, Josip. 2003. „Ustrojstvo glagolske osnove uvjetovane glagolskovidskim promjenama.“ U *Zbornik Zagrebačke slavističke škole 2002*, uredio Botica, Stipe, 16–21. Zagreb: Filozofski fakultet, Zagrebačka slavistička škola – Hrvatski seminar za strane slaviste.
- Srebačić, Matea. 2014. Raspodjela fonema na granici tvorbene osnove i sufikasa -iva-/-jiva- i -ava-/-java (rukopis). Zagreb: Filozofski fakultet.
- Šarić, Ljiljana. 2012. „Prefiksi kao sredstvo perfektivizacije: semantički prazne jedinice?“ *Fluminensia* 23 (2): 7–20.
- Šekli, Matej. 2012. „Praslovanski besedotvorni vzorci izpeljave drugotnih nedovršnih glagolov.“ *Jezikoslovni zapiski*. 18 (1): 7–26.
- Šojat, Krešimir, Matea Srebačić i Vanja Štefanec. 2013. „CroDeriV i morfološka raščlamba hrvatskoga glagola.“ *Suvremena lingvistika* 39 (75): 75–96.
- Šojat, Krešimir, Matea Srebačić, Tin Pavelić i Marko Tadić. 2014. „CroDeriV: a New Resource for Processing Croatian Morphology.“ U *Ninth International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC'14)*, uredili Calzolari, Nicoletta i dr. Reykjavik: ELRA.
- Težak, Stjepko i Stjepan Babić. 2007. Morfologija: Oblici riječi u hrvatskome književnome jeziku. U: *Glasovi i oblici hrvatskoga književnoga jezika*, 279–581. Zagreb: HAZU, Nakladni zavod Globus.
- Toops, Gary H. 1998. „The scope of ‘secondary’ imperfectivization in Bulgarian, Russian, and Upper Sorbian.“ U: *American Contributions to the Twelfth International Congress of Slavists. Cracow, August-September 1998.*, uredili Maguire, Robert i Alan Timberlake 515–529. Bloomington: Slavica.

Morpho(no)logical complexities of Croatian secondary imperfectivization

The paper presents an overview of the rules governing the process of secondary imperfectivization, which involves creating new imperfective verbs from existing perfective verbs in Croatian. The review primarily draws on information available in existing Croatian reference manuals, but also incorporates more recent findings as needed. The paper highlights gaps in our current understanding of this process and emphasizes the need for further research.

Keywords: verbal aspect, secondary imperfectivization, Croatian language